

K Ä S K K I R I

18. juuli 2024 nr 1-1/24/131

Metssigade kütamiseks öösihiku lubamine sigade Aafrika katku tõkestamiseks metssigade asurkonnas Eesti Vabariigi territooriumil

1. OTSUS

Jahiseaduse § 23 lg 4 p 5, § 24 lg 7 ja keskkonnaministri 30.09.2020 määrusega nr 47 kehtestatud "Keskkonnaameti põhimääruse" § 7 lõike 2 punkti 6 ja § 8 lõike 2 punkti 18 alusel ning arvestades Põllumajandus- ja Toiduameti 27.05.2024 kirja nr 5-1/868 „Ettepanek lubada kasutada öösihikut metssigade kütamiseks“¹, haldusmenetluse seaduse § 53 lg 1 p 3, otsustan

1.1 Lubada kõikides Eesti maakondades sigade Aafrika katku tõrjumise eesmärgil lasta metssigu öösihikut kasutades kuni 28.02.2025 (k.a).

1.2 Öösihiku võib kinnitada tulirelvale või öösihikuga tulirelva võib püssikotist välja võtta, kui püssiraua suue on kõrgemal kui 2,5 meetrit maapinnast ja öösihikut kasutades on lubatud tulistada, kui püssiraua suue on lasu sooritamise hetkel kõrgemal kui 2,5 meetrit maapinnast.

1.3 Korraldus jõustub alates allkirjastamisest.

1.4 Keskkonnaameti looduskaitse korraldamise osakonna jahinduse ja vee-elustiku bürool teha käskkiri e-posti teel teatavaks kõikidele jahipiirkonna kasutajatele ja jahindusnõukogudele ning avaldada vastav teade Keskkonnaameti koduleheküljel;

Käskkirja on õigus vaidlustada haldusmenetluse seaduses või halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras, esitades 30 päeva jooksul käskkirja teatavastegemisest vaide Keskkonnaametile või kaebuse Tallinna Halduskohtusse.

2. ASJAOLUD JA PÕHJENDUSED

2.1 Sigade Aafrika katk (edaspidi ka *SAK*) on eriti ohtlik loomataud, millele on võrdselt vastuvõtlikud nii kodu- kui metssead. Haigusele on iseloomulik palavik, verejooksud, põletikulised muutused elundites ja suur suremus (kuni 100% loomadest). Haiguse tekitajaks on viirus, mis on nakkav ja levib eelkõige loomade omavahelise otsese kontakti teel, lisaks veel ka korjaste, kõikide haigustekitajaga saastunud esemete, transpordivahendite, loomasööda jmt vahendusel.

2.2 *SAK* on taud, mille puhangute puhul rakendab ettevaatusabinõusid taudi laialdasema leviku tõkestamiseks ka Euroopa Liit, kehtestades piiranguid liikmesriikide vahelisele kauplemisele elussigade või nende paljundusmaterjali, sigadelt pärinevale lihale või seda liha sisaldavatele toodetele. Euroopa Komisjoni otsusega rakenduvate kitsenduste ulatus ja kohaldatavus sõltub sellest, kui suureks on hinnatud ohtu taudi levikuks.

¹ Registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 28.05.2024 kirjana 13-11/24/11479.

2.3 Euroopa Komisjoni 07.04.2021 rakendusmääruse 2021/605/EL, milles sätestatakse sigade Aafrika katku tõrje erimeetmed I lisas on loetletud liikmesriikide geograafiliselt täpselt piiritletud alad, kus kehtivad tauditõrje erimeetmed.²

2.4 Jahiseaduse § 23 lg 4 p 5 alusel korraldab Keskkonnaamet jahipidamist uluki kaudu leviva haiguse tõkestamiseks.

2.5 Jahiseaduse § 24 lg 7 alusel on Keskkonnaametil õigus kehtestada uluki kaudu leviva haiguse tõkestamiseks (sh SAK tõrjumise eesmärgil) tingimused ja ajavahemik, mille jooksul on lubatud metssigade laskmine seisva mootoriga mootor- ja maastikusõidukist, mootor- ja maastikusõidukit muul viisil kasutades, kunstliku valgusallika abil ning öösihikut kasutades.

2.6 Tulenevalt Põllumajandus- ja Toiduameti 27.05.2024 kirjast nr 5-1/868 „Ettepanek lubada kasutada öösihikut metssigade kütamiseks“ (edaspidi 27.05.2024 *ettepanek*), jahiseaduse § 24 lg 7 ning kasutades analoogia korras jahieeskirja § 6 lg 1 p 11 sätestatud, kehtestab Keskkonnaamet kooskõlas haldusmenetluse seaduse § 53 lg 1 p 3, kõrvaltingimusena järgmised piirangud:

2.6.1 öösihiku võib kinnitada tulirelvale, kui püssiraua suue on kõrgemal, kui 2,5 m maapinnast;

2.6.2 lubatud on tulistada öösihikut kasutades, kui püssiraua suue on lasu sooritamise hetkel kõrgemal, kui 2,5 meetrit maapinnast.

Öösihik võib tulirelvale olla kinnitatud ka juhul, kui jahitulirelv on jahimaal viibides paigutatud püssikotti. Keskkonnaamet lubab öösihiku kasutamist samadel tingimustel nagu on lubatud metssigade küttingisel kunstliku valgusallika kasutamine. Kõrvaltingimuse seadmine tagab öösihiku sihipärase kasutamise, milleks on metssigade küttingine üksnes kõrgistmel/jahipukis olles (sarnaselt kunstliku valgusallika kasutamisega). Kõrvaltingimuse seadmine on vajalik ka öösihiku kasutamise üle parema kontrolli teostamiseks. Seega, kõrvaltingimuse seadmine suurendab tõenäosust, et öösihikut kasutatakse sihtotstarbeliselt kõrgistmelt/jahipukist metssigade, mitte teiste jahilukite küttingiseks. Samuti aitab tingimuste seadmine kaasa jahiohutuse tagamisele.

2.7 Jahiseaduse muutmise seaduse (77 SE) seletuskirjas leitakse, et nimetatud meetmed aitavad tõhusalt kaasa metssigade arvukuse piiramisele.³ Seletuskirjas selgitatakse, et sõidukites on lasu sooritamiseks parem vaateväli (kütt asub maapinnast kõrgemal) ja sõidukile toetumisel on tabamise tõenäosus suurem. Tehisvalgusallika kasutamine aga võimaldab täpsemalt lasta. Eriti oluliseks on kunstliku valgusallika kasutamist hinnatud hilissuvel ja sügisel. Sama kehtib ka öösihiku kasutamise lubamise kohta, mis peaks eriti hilissuvel ja sügisel metssigade tabamist hõlbustama.

2.8 07.05.2024 kogunes loomataudide tõrje ekspertrühm. Ekspertrühma koosolekul nenditi, et öösihiku lubamine peaks eriti perioodil märtsist kuni oktoobrini metssea jahti hõlbustama, kuna muude jahiviiside (sh jahikoera kasutamine metsseajahil) on sel ajal piiratud. Öösihiku lubamine peaks parandama jahimeeste võimekust metssigu SAK-i piiramise eesmärgil küttingida, eriti arvestades asjaolu, et osade jahipiirkondade võimekusel metssigade asustustiheduse langetamiseks esineb mitmeid takistusi. Näiteks ei ole kõikidel jahipiirkondadel võimalik talvisel jahiajal (oktoobrist-veebruari) kasutada jahikoeri, kuna vastava jahikogemuse ja väljaõppega jahikoerte arv on üsna piiratud. Koosolekul nenditi, et öösihiku kasutamist on mõistlik metssigade asustustiheduse langetamiseks lubada kogu Eesti territooriumil. Öösihiku kasutamisega seotud täpsemad piirangud peaks tulenevalt jahiseadusest kehtestama Keskkonnaamet⁴.

2.9 27.05.2024 ettepanekuga tegi Põllumajandus- ja Toiduamet Keskkonnaametile, võttes arvesse loomataudide tõrje ekspertrühma 07.05.2024 koosolekul esitatud seisukohti, järgmise ettepaneku: *Vastavalt jahiseaduse § 24 lõikele 7 lubada sigade Aafrika katku (SAK) tõkestamiseks*

² Komisjoni 07.04.2021 rakendusotsuse 2021/605/EL konsolideeritud versioon on leitav aadressil: <https://estlex.ee/index.php?id=76&aktid=219704&fd=1&leht=2> (27.03.2023).

³ Jahiseaduse muutmise seaduse (77 SE) seletuskiri on leitav aadressil: [http://www.riigikogu.ee/tegevus/eelnoud/eelnou/3743115d-547b-4f4b-8393-a009bccb8a2f/Jahiseaduse%20muutmise%20seaduse%20eelnc3%B5u%20\(77%20SE\)/](http://www.riigikogu.ee/tegevus/eelnoud/eelnou/3743115d-547b-4f4b-8393-a009bccb8a2f/Jahiseaduse%20muutmise%20seaduse%20eelnc3%B5u%20(77%20SE)/).

⁴ Koosoleku memo on registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 28.05.2024 kirja 13-11/24/11479 lisana (lisa 1).

kasutada terves Eesti riigis metssigade küttemiseks öösihikut ajavahemikul märts-oktoober samadel tingimustel nagu on korraldatud valgusallika kasutamise lubamine.

Arvestades punktis 2.8 nimetatud jahikoerte kasutamise võimaluste piiratust, Keskkonnaagentuuri aruande „Ulukiasurkondade seisund ja küttemissoovitus 2024“⁵ hinnangut metssigade arvukuse tõusu ning soovitusliku küttemismahu suurenemise osas ja Põllumajandus- ja Toiduameti 27.05.2024 ettepanekus viidatud vajadust saavutada metssigade asustustiheduseks alla 3 isendi 1000 ha jahimaa kohta, lubatakse öösihiku kasutamist alates korralduse jõustumisest (allkirjastamisest) 2024./2025. jahiaasta lõpuni ehk kuni 28.02.2025, mis võimaldab paremini hinnata ka öösihiku kasutamise tõhusust metssigade arvukuse reguleerimisel.

2.10 07.05.2024 loomataudide tõrje ekspertrühma arutelul jõuti arusaamisele, et loa andmisele peab järgnema ka metssigade küttemismahtude tõus ning öösihiku lubamise mõjukuse hinnangu annab Keskkonnaagentuur. Mõjukuse hindamiseks täiendavate andmete kogumiseks palub Keskkonnaamet öösihiku kasutamise märkida JAHISes metssigade küttemisandmete juurde lisainfona. Märke tegemine on vabatahtlik.

2.11 Haldusmenetluse seaduse § 40 lg 3 p 6 alusel viiakse haldusmenetlus läbi menetlusosaliste arvamusi ja vastuväiteid ära kuulamata.

(allkirjastatud digitaalselt)

Erik Kosenkranius

peadirektori asetäitja peadirektori ülesannetes

Saata: Kliimaministeerium, Regionaal- ja Põllumajandusministeerium, Põllumajandus- ja Toiduamet, Keskkonnaagentuur, Eesti Jahimeeste Selts ejs@ejs.ee, Eesti Maaülikool arvo.viltrop@emu.ee

Margo Tannik

jahinduse peaspetsialist

looduskaitse korraldamise osakond

⁵ https://keskkonnaportaal.ee/sites/default/files/SEIREARUANNE_2024.pdf